

Maturantski govor

(Postojna, 31. 5. 1955)

Tradicija nam stara izpričuje,
da prejšnje šolstvo dobro se obneslo;
latinski, grški jezik se učili,
dijakov b'lo le majhno je število.
Sedaj pa – groza – se dijaštvo pomnožuje,
in ker izgleda, da bo vedno huje,
začele so se šolmaštrov reforme,
da bi na demokratični podlagi
čim več dijakov v zbornicah poklali.
In kaj privedlo je do te razprave?
*Množi število se intelligence,
profesorji boje se konkurence!?*
Kar dolgih osem let smo presedeli
v presvetlem hramu temle učenosti,
veliko smo profesorjev imeli,
sistemi novi v starih so zoreli.
Od vseh vetrov smo skupaj se natepli,
sprijateljila nas skupna je usoda!

V šoli peti je med nas prišel profesor,
ki strah je in trepet postal dijakom.
Kogar podrl je z zamahom prvim,
podiral ga je vse do šole osme.
»Ker nimam časa, moram vam povedat',
da že četrto stoletja poučujem,
da z dvaindvajsetimi bil sem že profesor,
kar zmogel sem le jaz in slavni Einstein,
da sem nekoč Vezuvu slikal žrelo,
da v Ptujju sam sem skakal že s padalom,
da v Ajdovščini sodil sem atletom,
da Avstrijo sem večkrat že prevozil,
da v luknje vse sem že pri nas posvetil,
da Nemce vodil sem že po podzemlju,
da danes mnogo je ljudi na svetu,
ministrov in pa drugih funkcionarjev,
ki meni so bili nekoč sošolci.«
So b'le dolge, kratke konference
v okrajnem al' republiškem merilu
in se razvnela je debata živa –
on nikdar mogel ni ostati brez besede!
Da bi si kdo kaj slabega ne mislil,
vam bom le to povedal, dragi firbci:
če je kdaj koga bolj za vrat zagrabil,
kot revež s svojim znanjem je zaslužil,
je storil to gotovo iz ljubezni,
da revež bi se na maturo bolj pripravil.

V seksti ruščino smo odslovlili,
zato smo pa že v septimi dobili
angleški double-beefsteak brez pijače,
ki nas tišči še danes v želodcu.
Ko English lady je dopust vzela,
je lani b'lo precej negotovanja;
saj mnogo mrtvih b'lo je na bojišču.
Tedaj pa Slowly je prišla – o, fortuna –
in mrtve oživila s fifty-fifty.
Od Beowulfa pa do Lady Browning
obdelali smo vso literaturo
in kmalu bodo srečneži zapeli:
A Thing of Beauty is a Joy for ever!

V septimi je od nas odšel profesor,
ki večno nam ostal bo nepozabljen.
Učil nas je bon-ton pri plesnih vajah,
je vedno kako komično povedal,
o naših ženskah pa, da v sračja gnezda
so lastne si frizure spremenile.
Učil' smo se tedaj kot še nikoli!

Ko letos k nam prišel je nov profesor,
se sprva resno lotil je predavanj,
potem ga šahovski turnir je zmotil,
kar naredilo dvojno je veselje:
on sam se pridno s šahom je zabaval,
dijakom pa je priskrbel počitek.
Kaj zdaj bi o kemiji vam povedal?
Veliko smo stvari se naučili,
soli, kisline, lugi so nas prali,
kako se alkohol iz krompirja pridobiva.
Pisali smo, ker knjige ni v prodaji,
potrpežljivost merili pred tablo,
postavljali z molčanjem smo rekorde;
najboljši pač med njimi bil je oni,
ki trajal petintrideset minut je.
Pri matematiki smo b'li življenski,
poslušali o Mickah, Katrah smo in
Tončkah,
o premoženjih njih obrestovanjih
pa tud' o starih narodnih navadah,
kako živeli so v starih časih,
kako so včasih fantje vasiovali;
veliko izvornih misli smo zajeli,
še več pa naukov za prihodnost našo.

Bilo je letos posla z Reberniggom, priprave so bile kot še nikoli. Da kar najbolje bi uspel izlet v Pazin se res potrudil vrli matematik. Pazinska nas je kapela čakala, profesorjem so vina priskrbeli in vsi smo bili mnogo počaščeni. Pri fiziki bilo je mnogo poizkusov, ki lajšali so ure nam trpljenja.

Ker dolgo časa smo se zadržali med našimi sodniki v višjih sferah, pač bomo zdaj o sebi govorili. Vse tiste, ki so izstopali iz povprečja, si lahko prepoznal pri izpraševanju. Da ježa se med iglavce prišteva pri nas bilo je prvič ugotovljeno. Da je vretenčar tudi bogomoljka, se tudi je odkrilo v naši osmi. Če dali Nobelovo bi nagrado največjemu odkritelju na svetu, bi to dobil gotovo osmošolec, ki rekel je nekoč pri zemljepisu, da morje do obale sega. Če rečem še, da živ slovar imamo, in živ logaritmovnik brez napake, se pač nikdo ne more kosat z nami. Da vedno je okusna malvazija, čeprav včasih mal' na stran zavija, nam to povedal Cesar je slovesno, ko se prestopal z leve je na desno. In poleg tega čast imam povedat', da štejem med nami diplomata, ki že študira celo desetletje,

prevaja španske in angleške tekste, zato pa je slovenske zanemaril. Ker Poldus dominus supremus noster je bil vseskozi naš najvišji zakon, ne smemo zdaj ga kar tako prezreti. Če spomnimo se nogometne tekme, ko je zadal precej skrbi dijakom, nespametna ni – mislim – misel, kako koristno b'lo bi za Postojno, če bi se bil priključil nogometu, morda bi danes šteli ga prvakom, ki s štiri-nula Italijo so bili?

Na koncu kronike še nekaj naukov za tiste, ki za zdaj so še pod nami! Poslušajte me, dragi sedmošolci! Ko boste se privlekli v oktavo, nikar ne izgubite avtoritete, ki je za osmo že tradicionalna, da bodo nižješolci vas častili. O sedmošolcih danes je poznano, da »gofelj« ni med njimi ravno malo, da »guslarji« med njimi niso redki, da nekateri že v nebo letijo, seveda so med njimi častni osebk. Če hočete tradicijo ohranit', bo treba v šoli naloge pisati in poleg tega biti člani redni v gostilnah in kavarnah po Postojni.

Sedaj pa ključ sprejmite v vaše varstvo, ki redno vam stranišče naj zaklepa, da vanj ne bo prišel kdo nepoklican, ki bi vam motil tajne konference.

Sestavila: *Marijan Prosen in Marjan Uršič*.

Govor prebral *Marijan* pred gimnazijo, 31. 5. 1955.

Govor sem ponovno prebral ob 25. obletnici mature, ki smo jo proslavili v čudoviti planinski koči, v sugestivnem okolju sredi narave kar nekako daleč od divje civilizacije, ko se nas je zbralo 24 dobrih mačkic in preskušanih mačkov – Postojna – Golobičica, 31. 5. 1980.

Takrat sem obljubil, da bom govor (ker ima določeno vrednost) natipkal in vam ga posredoval. Danes izpolnjujem obljubo. Še prej pa ga bom še enkrat prebral.

Vsem spoštovanim sošolkam in sošolcem želim

še na mnoga srečna, zdrava leta.

Postojna, 3. junija 2000

Marijan Prosen

Sestavljavca govora: MarjanUršič in Marijan Prosen.

Spominski zbornik Gimnazije Postojna.